

Буџетска издвајања за науку, 2019/2020.

– Истраживање и развој –

У Републици Србији у 2019. години утрошено је 21.856,218 хиљ. РСД буџетских средстава за активности истраживања и развоја (ИР).

Удео укупних буџетских средстава за ИР у бруто домаћем производу у 2019. години износио је 0,40%.

Највећи проценат буџетских средстава за ИР припао је сектору државе (58,7%), а затим сектору високог образовања (26,9%). У укупним средствима за финансирање научноистраживачког рада средства од међународних организација учествују са око 10%, нефинансијски (пословни) сектор учествује са 3,4%, док је за непрофитни сектор било намењено мање од 1% средстава.

Посматрано према друштвено-економским циљевима, највише буџетских средстава одређених за ИР било је утрошено за циљ Опште унапређење знања – Истраживање и развој финансирани из општих фондова универзитета (25,1%). За циљ Индустриска производња и технологија утрошено је 16,5%, а најмање средстава утрошено је за циљ Истраживање и експлоатација свемира (0,5%).

Средства која су планирана за ИР буџетом за 2020. годину (пре ребаланса буџета) износила су 15.954,389 хиљ. РСД. Највише средстава, 26,8%, планирано је за Опште унапређење знања – ИР финансирани из општих фондова универзитета.

Граф. 1. Укупни буџетски издаци за ИР у 2019. години према секторима

1. Буџетска средства Републике Србије за истраживање и развој у 2019. години, према врсти програма и секторима

хиљ. РСД

Програми	Сектори – укупно	Нефинансијски (пословни) сектор	Сектор државе	Високо образовање	Приватни непрофитни сектор	Међународне органи-зације
УКУПНО	21856218	750159	12831293	5868633	198825	2207308
Програми и пројекти научноистраживачке делатности	7599693	214581	4273943	2779939	1230	-
Програми докторских и постдокторских стипендија	5967	-	5967	-	-	-
Програми и пројекти технолошко-истраживачке и развојне делатности	8241736	535578	4622246	3083912	-	-
Наменско институционално финансирање научне активности	4782	-	-	4782	-	-
Програм усавршавања нових научних радника	197595	-	-	-	197595	-
Научна опрема и инфраструктура	3032376	-	3032376	-	-	-
Међународно учешће у програмима и пројектима који имају обележја истраживања и развоја	2207308	-	-	-	-	2207308
Национални доприноси транснационалним јавним извођачима истраживања и развоја	336427	-	-	-	-	336427
Национални доприноси транснационалним јавним извођачима истраживања и развоја	336427	-	-	-	-	336427
Национални доприноси транснационалним јавним програмима истраживања и развоја широм Европе	4934	-	-	-	-	4934
Национални доприноси билатералним или мултилатералним јавним програмима истраживања и развоја успостављеним између влада земаља ЕУ, земаља кандидата за чланство и земаља ЕФТА-е	78735	-	-	-	-	78735
Национални доприноси осталим међународним програмима и пројектима који имају обележја истраживања и развоја	1787212	-	-	-	-	1787212
Остали издаци за истраживање и развој	566761	-	566761	-	-	-

Граф. 2. Удео буџетских средстава за ИР у 2019. години према програмима, (%)

2. Буџетска средства Републике Србије за ИР (стварни издаци) у 2019. години према друштвено-економским циљевима и секторима

хиљ .РСД

Друштвено-економски циљеви истраживања	Сектори – укупно	Нефинансијски (пословни) сектор	Сектор државе	Високо образовање	Приватни непрофитни сектор	Међународне организације
УКУПНО	21856218	750159	12831293	5868633	198825	2207308
Истраживање и експлоатација Земље	205018	25623	179395	-	-	-
Очување животне средине	595615	16928	59687	-	-	-
Истраживање и експлоатација свемира	111104	-	111104	-	-	-
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре	579347	187639	389923	1785	-	-
Енергија	261439	6095	255344	-	-	-
Индустријска производња и технологија	3597877	333929	3261683	2265	-	-
Здравство	617261	10845	606415	-	-	-
Пољопривреда	1816859	105179	1711680	-	-	-
Образовање	3357750	-	3155373	4782	197595	-
Култура, рекреација, религија и масовни медији	873033	29073	834377	8353	1230	-
Политички и друштвени системи, структуре и процеси	541043	-	541043	-	-	-
Опште унапређење знања – истраживање и развој финансирани из општих фондова универзитета у:	5496401	7311	52833	5436257	-	-
природним наукама	23315	300	590	22425	-	-
инжењерству и технологији	1570915	2593	17085	1551237	-	-
медицинским и здравственим наукама	1626277	2936	10430	1612911	-	-
у пољопривредним наукама	782795	1481	4608	776705	-	-
друштвеним наукама	603606	-	1881	601726	-	-
хуманистичким наукама	889492	-	18238	871254	-	-
Опште унапређење знања – истраживање и развој финансирани из других извора	3140125	27536	490089	415191	-	2207308
ИР у природним наукама	2624572	45	2027	415191	-	2207308
Одбрана	663346	-	663346	-	-	-

Граф. 3. Удео буџетских средстава за ИР у 2019. години према друштвено-економским циљевима (стварни издаци), %

3. Планирана буџетска средства за ИР за 2020. годину, према друштвено-економским циљевима (усвојени буџет пре ребаланса)

хиљ. РСД

Друштвено-економски циљеви истраживања	Буџет за 2020.
УКУПНО	15954389
Истраживање и експлоатација Земље	159194
Очување животне средине	500825
Истраживање и експлоатација свемира	86270
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре	449854
Енергија	203003
Индустријска производња и технологија	2793697
Здравство	479294
Пољопривреда	1866951
Образовање	2607242
Култура, рекреација, религија и масовни медији	683559
Политички и друштвени системи, структуре и процеси	420112
Опште унапређење знања – истраживање и развој финансирани из општих фондова универзитета у:	4267872
природним наукама	18104
инжењерству и технологији	1219792
медицинским и здравственим наукама	1262779
пољопривредним наукама	607828
друштвеним наукама	468691
хуманистичким наукама	690677
Опште унапређење знања – истраживање и развој финансирани из других извора у:	724318
природним наукама	323999
хуманистичким наукама	400319
Одбрана	742200

Граф. 4. Удео планираних буџетских средстава за ИР (усвојени буџет пре ребаланса), за 2020. годину према циљевима, %

Методолошка објашњења и дефиниције

Извор података

Приказани подаци су резултат истраживања о буџетским издвајањима за истраживање и развој (ИР) – БИН, спроведеног у 2019. години. Истраживање се односи на институције које финансирају активности истраживања и развоја, директне кориснике буџетских средстава, које су током 2019. године финансирале или је у 2020. години требало да финансирају активности истраживања и развоја – директни корисници републичког буџета који учествују у расподели финансијских средстава за истраживање и развој у Републици Србији. На основу законске регулативе, која је промењена, обрачунски период за ово истраживање био је 13 месеци (1. децембар 2018 – 31. децембар 2019. године).

Обухват и упоредивост

Истраживањем се прикупљају подаци о издвајањима за ИР из буџета према друштвено-економским циљевима, укључујући сва финансирања међународних програма ИР или установа у иностранству. Циљ истраживања је праћење истраживачко-развојне политике државе преко њеног финансирања истраживачко-развојних активности.

Методологија за спровођење истраживања усклађена је са међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у приручнику Фраскати (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development – Frascati Manua*).

За праћење буџетских средстава према друштвено-економским циљевима коришћена је Номенклатура за анализу и поређење научних програма и средстава – NABS 2007, која је прописана у приручнику Фраскати. Та номенклатура сврстава утрошена средства за ИР у 13 категорија.

Дефиниције основних обележја

Наука је скуп систематизованих и аргументованих знања, односно спознајних чињеница, појмова, начела, података, информација, теорија, закона и законитости у одређеном историјском раздобљу о објективној стварности, тј. природи и друштву, до којег се дошло применом објективних научних метода, а којима је основна сврха и циљ спознаја закона и законитости о прошлости, садашњости и будућности природних и друштвених појава и повећање ефикасности рада у свим доменима људских активности.

Научна истраживања су теоријски или експериментални рад који се предузима ради стицања нових научних сазнања и повећања свеукупног људског знања. Научним истраживањима се сматрају основна и примењена истраживања.

Научноистраживачки рад је систематска стваралачка активност којом се, применом научних метода, стичу нове научне спознаје, односно стваралачки се користи постојеће знање за нове примене. То је стваралачки рад на освајању нових знања, а циљ му је подизање општег цивилизацијског нивоа друштва и коришћење тих знања у свим областима друштвено-економског развоја.

Издаци за истраживање и развој према врсти деле се на текуће издатке (трошкове) и инвестиционе издатке.

Текући трошкови (издаци) обухватају: трошкове рада и трошкове накнада запосленима, као и остале текуће трошкове (материјалне трошкове за истраживачко-развојни рад – сировине, материјал, енергија; исплате на основу уговора о делу и ауторских уговора; дневнице, путне трошкове, репрезентацију и слично; и друге издатке).

Инвестициони издаци обухватају издатке за земљиште и грађевинске објекте; машине и опрему; патенте, лиценце, студије и пројекте; софтвер и хардвер (који подразумева укупне трошкове у вези са набавком рачунара, уређаја, система, компонената и опреме, као и трошкове набавке или развијања софтвера за сопствене потребе); и остале издатке.

Нефинансијски (пословни) сектор обухвата пословне субјекте и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економски значајним ценама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу пословног субјекта.

Високо образовање обухвата факултете и универзитете са јединицама у саставу: факултетима, академијама и научноистраживачким институтима, без обзира на изворе финансирања и правни статус.

Овом сектору припадају и истраживачки институти и клинике под непосредном контролом или управом високошколске организације.

Сектор државе обухвата организације, службе и друга тела, осим високог образовања, која друштву пружају оне бесплатне заједничке услуге које се по тржишним условима не би могле обезбедити, а представљају израз економске и социјалне политике друштва; према дефиницији, овај сектор обухвата активности администрације, одбране и регулисања јавног реда; здравство, образовање, културу, рекреацију и друге друштвене услуге.

Сектор непрофитних организација обухвата нетржишне приватне непрофитне организације које домаћинствима пружају услуге без наплате или по ниској цени. Ове организације могу бити основане од стране удружења грађана, ради обезбеђивања робе и услуга за чланове удружења или ради опште сврхе.

Сектор иностранства обухвата организације и појединце који се налазе изван политичких граница земље, као и одговарајуће земљиште у поседу тих организација. Обухвата и све међународне организације, укључујући њихове објекте на домаћој територији. У сектор иностранства не треба укључивати опште доприносе организацијама као што су УН, ОЕСД, ЕУ и сл.

Контакт: suncica.stefanovic@stat.gov.rs, тел.: 011 2410-414

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5

Телефон: 011 2412-922 (центра) • Телефакс: 011 2411-260 • www.stat.gov.rs

Одговара: др Миладин Ковачевић, директор

Тираж: 20 • Периодика излажења: годишња